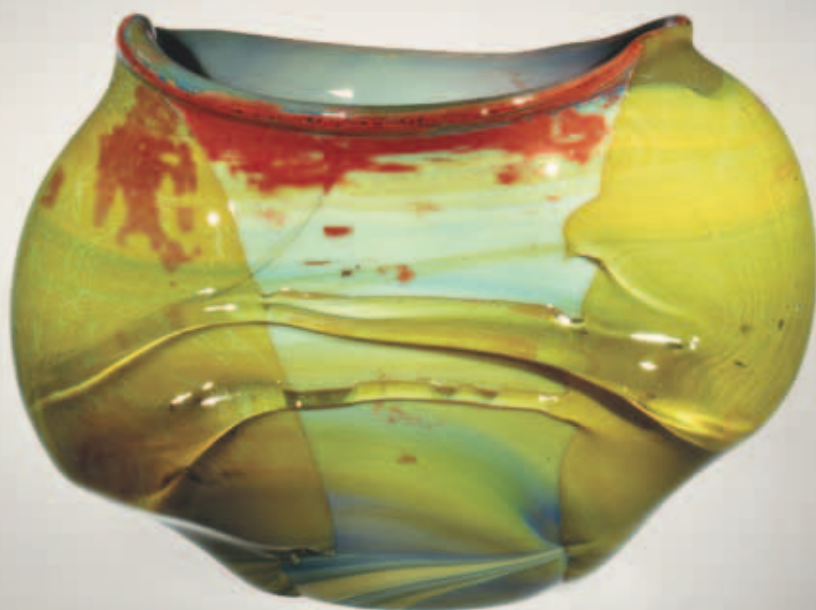

DOOR HET GLAS

Harvey K. Littleton: mede-oprichter van de Amerikaanse Studioglasbeweging

“In het glasblazen moet, als het noodzakelijke risico wordt genomen, de uitkomst altijd onzeker zijn. Artistieke creatie dient te gebeuren in een crisis.”

William Warmus, A Fire in the Studio: Harvey Littleton, Glass Magazine, augustus 1998

Erica H. Adams

Harvey K. Littleton, *Untitled bowl* ©1965, made in Verona, WI; blown Johns-Manville No. 475 marbles, silver oxide decoration / vervaardigd in Verona, WI; geblazen Johns-Manville No. 475 knickers, zilveroxide-decoratie; h (globaal) 11,4 x l 16,6 cm, b (rand) 10,45 cm

Foto Courtesy Corning Museum of Glass, NY

Glas werd een erkend materiaal voor kunst en onderwijs op Amerikaanse universiteiten dankzij Harvey K. Littleton (1922), die samen met glaswetenschapper Dominick Labino (1910-1987) de Amerikaanse Studioglasbeweging oprichtte. Van een handjevol glaskunstenaars die in hun eentje in hun studio's werkten toen er geen markt was voor hun creaties noch een meester-leerlingsysteem met de bijbehorende infrastructuur, zoals dat wel bestond in Europa, groeide de Studiobeweging in de jaren '70 en '80 uit tot een internationaal verschijnsel. De focus van de beweging op glas als materiaal en als proces in de jaren '60, toen conceptuele kunst regeerde, vertraagde de acceptatie van glas als kunst

in plaats van ambacht. Littleton's verklaring "Techniek is goedkoop" was bedoeld, suggereert Warmus, "om de kunstenaar de leiding terug te geven in de fabriek, zelfs als hij probeerde de oven in de kunstenaarsstudio te zetten."

"In de komende twintig jaar zal Littleton goed worden ontvangen", zei Ferdinand Hampson (1947), auteur van *Glass State of the Art*, 1984 +1989, in ons interview. Dit jaar werd Littleton's *Yellow Crown* (1984), "een oorspronkelijk stuk", dat hij beschouwt als "een gebaar van bevroren glas, uitbundige kleuren tussen helder glas voor verschillende gezichtspunten", voor \$186.000 verkocht aan een particuliere

verzamelaar. Glas is zonder meer kunst, in de 21^e eeuw.

In de glasgemeenschap van Corning, New York, waar Littleton werd geboren en grootgebracht, was zijn vader, Jesse Talbot Littleton (1917-2011) – de eerste fysisch door Corning werd ingehuurd – in de jaren '30 hoofd Onderzoek en Ontwikkeling. Zijn vader "definieerde *annealing* (smelten/koelen), het verwekingspunt van glas, dat een internationale standaard werd. Het Littleton Point was een manier om te bepalen wat een glas is en het ene glas van het andere te onderscheiden. Er zijn letterlijk een oneindig aantal glassamenstellingen mogelijk. En dus is het moeilijk te zeggen wat het ene glas is zonder

Second Workshop at the Toledo Museum of Art (June 18-30, 1962. Harvey K. Littleton (lower right) with entire group minus Howard Kottler (well-known ceramicist from Washington state). Left to right: Bottom row: Rosemary Gulasso (from Indiana), Harvey Leafgreen, June S. Wilson (from Toledo), Robert Florian (taught ceramics; former Magazine photographer), Harvey Littleton. Back row (from left): John Karrasch (student), Octavio Medellion? (taught ceramics), Clayton Bailey (student), Stanley Zelinski (ceramics professor), Norm Schulman, Diane Powell (from Ohio State, ceramics student), Edith Franklin (ceramics student at Toledo), Erik Erikson (stained glass artist who co-founded in 1977, Experimental Glass Workshop aka Urban Glass, NY) /

Tweede Workshop in het Toledo Museum of Art (18-30 juni 1962). Harvey K. Littleton (rechtsonder) met de hele groep behalve Howard Kottler (bekende keramist uit de staat Washington). V.l.n.r.: Voorste rij Rosemary Gulasso (uit Indiana), Harvey Leafgreen, June S. Wilson (uit Toledo), Robert Florian (doceerde Keramiek; voormalig tijdschriftfotograaf), Harvey Littleton. Achterste rij (v.l.n.r.): John Karrasch (student), Octavio Medellion? (doceerde Keramiek), Clayton Bailey (student), Stanley Zelinski (docent Keramiek), Norm Schulman, Diane Powell (uit de staat Ohio, student Keramiek), Edith Franklin (student Keramiek aan het Toledo), Erik Erikson (glas-in-loodkunstenaar die in 1977 medeoprichter was van de Experimental Glass Workshop, ook bekend onder de naam Urban Glass, NY)

Foto ©Robert C. Florian. Courtesy AACG/Art Alliance for Contemporary Glass, U.S.

enige vorm van vergelijking met een ander glas. En, er werd in ons gezin altijd over glas gepraat. Als mijn vader met mij opgescheept zat op zaterdag – ik was de jongste van vier kinderen – nam hij me mee naar de fabriek.” Drie factoren hebben bijgedragen aan de Amerikaanse kunst zoals wij die kennen, en alle werden door de overheid gefinancierd, legde Littleton uit: tijdens de Grote Depressie betaalde de WPA (*Works Progress Administration*) kunstenaars om hun eigen werk te doen. Na de Tweede Wereldoorlog zorgde de G.I. Bill ervoor dat 10 miljoen mensen terug konden gaan naar school. De ongekende aantallen studerende mannen – en vrouwen – die kunstopleidingen wilden, zetten de universiteiten onder

THROUGH THE GLASS

Harvey K. Littleton: Co-Founder of the American Studio Glass Movement

“In glassblowing, if the necessary risk is taken, the outcome must always be in doubt. Artistic creation must occur in crisis.”

William Warmus, A Fire in the Studio: Harvey Littleton, Glass Magazine, August 1998

Erica H. Adams

Glass became a legitimate material for art and studies in American universities as a result of Harvey K. Littleton (1922), co-founder with glass scientist Dominick Labino, of the American Studio Glass Movement. From a handful of glass artists working alone in their studios when there was no market for their creations or, unlike Europe, a master-apprentice system with its related infrastructure, the studio movement grew into an international phenomenon in the 70s and 80s. The movement’s focus on glass as material and process, in the 60s, when conceptual art ruled, slowed acceptance of glass as art, not craft. Littleton’s declaration “Technique is cheap” Warmus suggests meant “to put the artist back in control of the factory, even as he sought to put the furnace into the artist’s studio”.

“In the next twenty years, Littleton will be well-received” Ferdinand Hampson, author of *Glass State of the Art, 1984+1989*, said in our interview. This year, Littleton’s *Yellow Crown* (1984) “a seminal piece” he regards as “a gesture of frozen glass, exuberant colours between clear glass for different angles of viewing” sold for \$186,000.00 to a private collector. Unquestionably, glass is art in the 21st century.

In the glass community of

Corning, New York, where Littleton was born and raised, his father, Jesse Talbot Littleton, the first physicist Corning hired, headed Research and Development in the 1930s. His father “defined annealing, the softening point of glass which became an international standard. The Littleton Point was one way of determining what is a glass and differentiating one glass from another. There are literally an infinite number of glass compositions possible. And, so, it’s difficult to say what one glass is without some kind of comparison to another glass. And, glass was table talk in our family. When my father was stuck with me on a Saturday – I was the youngest of four children – he would take me to the factory.” Three factors fostered American art as we know it, all were government funded, Littleton explained: in the Great Depression, the WPA / *Works Progress Administration* paid artists to do their own work. After World War II, the GI Bill paid 10 million men to go back to school. The unprecedented numbers of men – and women – in college who wanted art courses pressured universities flush with government funds, into opening art departments. (*Oral history interview with Harvey K. Littleton, 15 March 2001, Archives of American Art, Smithsonian Institution*).

Along with other Corning artists, Littleton studied sculpture at Cranbrook (NY) with Enfred Anderson in 1941, while an intern, mould-maker for Corning Glass Works’ Vycor multiform project laboratory. Littleton’s first experiments were two female torsos (1942-46) made of opaque white glass; Corning owns

one. By slip-casting a powdered 96% silica glass and fusing the casting in a high-temperature furnace, this showed him "glass could be used to make art" Hampson said, and "seeded what occurred from Op/Pop art to Dali's melting clock, not literal images but the kind of feel. Ceramics influence is huge, but not commented on." The nude's Greek idealism was then, code for 'art'.

Two workshops ignited the American Studio Glass Movement, in 1962, on Littleton's farm through Toledo Museum of Art and Design where he taught ceramics. With ten ceramics students who thought in functional objects, Littleton experimented with melting glass in a small furnace and blowing glass with help from inventor Dominick Labino, director of research at *Johns-Manville Fiber Glass Corporation*. A master patent breaker in a secret world, Labino batched new glass and shared his formulas with Littleton, starting with the low melting point of marble (475°C). This formula created Littleton's colourful vessel (1965) its fleshy folds recall prehistoric *Venus de Willendorf* and a sixties fluidity. These workshops proved highly structured factories and mass-produced objects were unnecessary and undesirable. For the first time, molten glass became available to artists and glassblowing was in the curriculum of an American university thanks to Littleton's course, in 1963, at the University of Wisconsin. Jean Sala in France, who gave Littleton his first blowpipe and proof a small furnace was viable "is now seen as the precursor of Studio Glass but at the time was viewed as an eccentric echo of the French glass traditions of Emile Gallé or Maurice Marinot" William Warmus, explained in *Glass Magazine*, 1998.

Littleton's 1962 breakthrough in non-functional glass resulted from aimlessly re-melting an earlier piece he had smashed in frustration then abandoned. In *Glassblowing: A Search for Form*, he explained "it aroused such antipathy in my wife that I looked at it much more closely, finally deciding to send it to an exhibition. Its refusal there made me even more obstinate, and I took it to New York ... I later showed it to the curators of design at the Museum of Modern Art. They, perhaps relating it to some other Neo-Dada work in the museum, purchased it for the Design Collection."

Littleton's vision was always about material. "Philosophically, Littleton explained, "the earliest things were closest to Abstract Expressionism." The gestural pull of gravity on liquid glass characterized his early work.

After a month working with colleague Erwin Eisch, in 1968, Littleton responded to his baroque work with newly simplified, clean forms. Littleton intended his *Glass Garden* (1970), one of three garden-themed works, to look like crystalline flowers growing from the ground up. The synopated columns crowned by bowl-like flowers tilted upward appear industrial. After 1945, the space program's influence was profound. In orientation and form, Littleton's flowers resonate with Morris Graves' NASA commissioned *Instruments for a New Navigation* (1962) a forest of glass or mineral portals and lenses on metal columns, intended to navigate the ocean of the mind. Many key Studio Glass movement figures studied with Littleton, such as Marvin Lipofsky, Dale Chihuly, and Fritz Dreisbach. Not surprising, post minimalist Chihuly's raucous tropical gardens grew from Littleton's own flowers like satellite dishes scanning the heavens. Along with glass

Harvey K. Littleton: Co-Founder of the American Studio Glass Movement

Born

1922 Corning, New York

Education

1951 M.F.A. in ceramics, Cranbrook Academy of Art, Bloomfield Hills, MI
1974 Bachelor of Design, University of Michigan, Ann Arbor, MI
1945 Brighton School of Art, Brighton (UK)

Grants - selected

GRANTS

1978-79 National Endowment for the Arts Craftsman's Fellowship, USA
1974 Corning Glass Works, Equipment Research Grant, NY
1970-71 Louis Comfort Tiffany Foundation Grant

Awards - selected

2004 Wisconsin Visual Arts Lifetime Achievement Award
2001 Wisconsin Academy Fellow, Wisconsin Academy of Science, Arts, and Letters
1998 Lifetime Achievement Honoree, Urban Glass, New York, NY
1997 James Renwick Alliance Award as Master of the Glass Medium
1996 Honorary Doctor

Professional Experience

1977 Professor Emeritus, University of Wisconsin, Madison, WI
1975 Guest Professor, University of California, Los Angeles, CA
1973 Guest Artist, Gerrit Rietveld Academie, Amsterdam (NL)
1969-71 Chairman, Department of Art, University of Wisconsin, Madison, WI

Solo exhibits - selected

2011-12 Founders of American Studio Glass: Harvey K. Littleton, Corning Museum of Glass, NY
2001 Harvey K. Littleton: Reflections 1946-1994, travelling exhibit includes Elvehjem Museum of Art, University of Wisconsin, Madison, WI
1999 Harvey K. Littleton: Reflections 1946-1994, Mint Museum of Craft + Design, NC
1992 Harvey K. Littleton: Glasskulpturen/Graphik, Glasmuseum Frauenau (DE)

Group exhibits - selected

2009 Craft in America: Expanding Traditions, Fuller Craft Museum, MA
2006 Glass-Material Matters, LACMA/Los Angeles County Museum of Art, CA
2005 Dual Vision, The Simona and Jerome Chazen Collection, Chazen Museum of Art, Madison, WI
2005 Sculpting in Glass – Mary + Leigh Block Museum of Art, Evanston, IL
2004 Through American Eyes: Two Centuries of American Art from the Huntington Museum of Art, Taft Museum of Art, Cincinnati, OH
2003 American Studio Glass: Survey of Movement, Fairfield Center for Contemporary Art, WI
2002 From Tiffany to Chihuly: 20th Century Art Glass, Collection of Mrs. Ray Smith Jr., Haggarty Museum of Art, Ann Arbor, MI
2000 White House Collection of American Crafts – University of Michigan Museum of Art, MI

Public Collections - selected

Corning Museum of Glass, Corning, NY
Glasmuseet Ebeltoft (DK)
High Museum of Art, Atlanta, GA
Hokkaido Museum of Modern Art, Hokkaido (JP)
Kunstgewerbemuseum, Berlin (DE)
Los Angeles County Museum of Art, Los Angeles, CA
MAVA/Museo de Arte en Vidrio de Alcorcón (ES)
The Metropolitan Museum of Art, NY
Victoria & Albert Museum, London (UK)
Museum Boijmans Van Beuningen, Rotterdam (NL)

Catalogues - selected

1999 Harvey K. Littleton: *Reflections*, 1946-1994. Charlotte, N.C.: Mint Museum of Craft and Design, 1999. Text by Mary F. Douglas.
1984 Harvey K. Littleton: *A Retrospective Exhibition*, Joan F. Byrd, High Museum of Art, English, 112 pages; ISBN-10: 0939802201

Publications - selected

2012 Harvey K. Littleton: *A Life in Glass: Founder of America's Studio Glass Movement*. Joan Falconer Byrd, Skira Rizzoli, English, 208 pages; ISBN-10: 0847838188

Harvey K. Littleton, *Female Torso* ©1942; slip-cast Vycor glass made in Corning, NY / gegoten Vycor-glas vervaardigd in Corning, NY; h 28,6 cm x b 12,8 cm. Collection: Corning Museum of Glass, NY, 78.4.38, gift of Dr. and Mrs. Fred A. Bickford

Foto Courtesy Corning Museum of Glass, NY

druk om overheidsgeld te besteden aan de opening van kunstafdelingen (*Interview met Harvey K. Littleton op 15 maart 2001, Archives of American Art, Smithsonian Institution.*).

Samen met andere kunstenaars uit Corning studeerde Littleton in 1941 beeldhouwkunst aan het Cranbrook (NY) met Enfred Anderson en liep tevens stage als vormenmaker voor het pluriforme Vycor-projectlaboratorium van de Corning Glass Works. Littleton's eerste experimenten waren twee vrouwelijke torso's (1942-1946), gemaakt van ondoorschijnend wit glas; Corning is in het bezit van een van deze twee. Door het slijbgieten van een gepoederd 96% silicaglas en het fuseren van het gietstuk in een hoge-temperatuuroven, werd het hem duidelijk dat "glas geschikt was om kunst te maken", zei Hampson, en "zaaide wat er gebeurde van Op/Popart tot de smeltende klok van Dalí, niet prozaïsche beelden, maar het soort gevoel. De invloed van keramiek is geweldig groot, maar er wordt geen commentaar op geleverd." Het Griekse idealisme van het naakt was toen de ongeschreven wet voor 'kunst'.

Twee workshops, in 1962, op de boerderij van Littleton via het Toledo Museum of Art and Design, waar hij keramiek

Harvey K. Littleton, *Glass Garden* ©1970; blown, cut and fused glass / geblazen, geslepen en gefused glas; 58,42 x 31,12 x 24,13 cm. Collection of the Rockford Art Museum, Rockford, IL, Gift of Rita and Elbert Bagus (1981)

Foto Courtesy of Rockford Art Museum, Illinois.

doceerde, deden de Amerikaanse Studioglasbeweging ontbranden. Met tien keramiekstudenten die in functionele objecten dachten, experimenteerde Littleton met het smelten van glas in een kleine oven en het blazen van glas met hulp van uitvinder Dominick Labino, directeur Onderzoek bij de *Johns-Manville Fiber Glass Corporation*. Labino, een meester in het openbreken van patenten in een geheime wereld, groepeerde nieuw glas en deelde zijn formules met Littleton, te beginnen met het lage smeltpunt van glasknikkers (475°C). Deze formule creëerde Littleton's kleurrijke object (1965) waarvan de mollige plooiën doen denken aan de prehistorische *Venus van Willendorf* en aan een soepelheid als uit de jaren zestig. Deze workshops bewezen dat uiterst gestructureerde fabrieken en in massaproductie vervaardigde objecten onnodig en ongewenst waren. Voor de eerste keer kwam gesmolten glas beschikbaar voor kunstenaars en glasblazen in het studiepakket van een Amerikaanse universiteit dankzij de cursus van Littleton, in 1963, aan de Universiteit van Wisconsin. Jean Sala (1895-1986) in Frankrijk, die Littleton zijn eerste blaaspijp gaf en het bewijs dat een kleine oven uitvoerbaar was, "wordt nu gezien als de voorloper van Studioglas, maar werd toen beschouwd als een excentrieke echo van

de Franse glastradities van Emile Gallé (1846-1904) of Maurice Marinot (1882-1960)", verklaarde William Warmus in *Glass Magazine*, 1998.

Littleton's doorbraak in niet-functioneel glas in 1962 vloeyde voort uit het doel-loos opnieuw smelten van een eerder stuk dat hij uit frustratie had stukgeslagen en daarna had laten liggen. In *Glassblowing: A Search for Form* verklaarde hij: "Het wekte zo'n antipathie bij mijn vrouw dat ik er nog eens goed naar keek en uiteindelijk besloot om het in te sturen voor een tentoonstelling. Dat het daar geweigerd werd, maakte mij nog koppiger en ik nam het mee naar New York... Ik liet het later zien aan de curatoren Design van het Museum of Modern Art. Omdat zij wellicht een verband zagen met wat ander neodada-werk in het museum, kochten zij het voor de Design Collection."

Littleton's visie ging altijd over materiaal. "Filosofisch gezien", legde hij uit, "waren de vroegste dingen het dichtst bij het abstract expressionisme." De beweging die de zwaartekracht veroorzaakt in vloeibaar glas kenmerkte zijn vroege werk.

Nadat hij in 1968 een maand had samengewerkt met collega Erwin Eisch (1927), kwam Littleton als reactie op zijn barokke werk met nieuwe vereenvoudigde, heldere vormen. Littleton wilde dat zijn *Glass Garden* (1970), een

Harvey K. Littleton, *Dark Umber Folded Form* ©1976; glass; 27,9 x 15,2 x 8,9 cm

Foto Courtesy of Maurine Littleton Gallery, Washington D.C.

Harvey K. Littleton, *Opal 'C' Form*, 1974; hot sculpted glass / warmbewerkt glas; 17,78 x 17,78 x 7,62 cm

Foto Courtesy Habatat Galleries, MI

van de drie werken met een tuinthema, eruit zag als bloemen van kristal die uit de grond omhoogkomen. De gesyncopeerde zuilen met daarop naar boven gekantelde komvormige bloemen lijken fabrieksmatig vervaardigd. Na 1945 was er een grote invloed van het ruimtevaartprogramma. In oriëntatie en vorm resoneren Littleton's bloemen met het in opdracht van de NASA gemaakte *Instruments for a New Navigation* (1962) van Morris Graves (1910-2001), een woud van glazen of minerale poortjes en lenzen op metalen zuilen, bedoeld om de oceaan van de geest te bevaren. Veel belangrijke figuren uit de Studioglasbeweging studeerden bij Littleton, zoals Marvin Lipofsky (1938), Dale Chihuly (1941) en Fritz Dreisbach (1941). Het is dan ook niet verwonderlijk dat de rauwe tropische tuinen van postminimalist Chihuly zijn gegroeid vanuit Littleton's eigen bloemen als schotelantennes die het uitspannel aftasten. Samen met de glaskunstenaars Sam Herman (1936) en Sybren Valkema (1916-1996) wordt Eisch beschouwd als een grondlegger van het Studioglas in Europa.

Om zich te concentreren op zijn glas stopte Littleton in 1976 op zijn 54^e met lesgeven. In 1989 werd hij door chronische rugklachten gedwongen om het werken met uit het Studioglas ontstane technieken op te geven. In de jaren '70 experimenteerde hij met geslepen en geslumpt industrieel glas, met inbegrip

van optische lensglasjes en vlakglas van Corning om de series *Folded Forms*, *Loops* en *Eye* te ontwikkelen en concentrische schaaltes die in elkaar genesteld zijn. Als een samensmelting van abstract gebaar en minimalistische vorm met een keramisch oppervlak is *Opal 'C' Form* (1974) een mysterieuze boodschap in harmonie met de compacte, sensuele loomheid van *Dark Umber Folded Form* (1976). Weinig beeldhouwers betrekken het object zo diepgaand in een dialoog met zijn basis als modernist Constantin Brancusi (1876-1957) of als Littleton wiens onstuimig gevouwen vorm rust op een waterachtige basis. Gemaakt in zijn studio in Spruce Pine, North Carolina, laat de lyrische *Gold and Green Implied Movement* (1987) de zwaartekracht achter zich om in een levendig gekwetter te verrijzen. Dit is de taal van het materiaal van het minimalisme in volle hevigheid. Littleton zei in zijn commentaar tegen Warmus in 1998: "Misschien heeft het Studioglas – Amerikaanse stijl – meer te danken aan het minimalisme en zijn wortels in constructivisme en Piet Mondriaan (1872-1944) dan aan het abstracte expressionisme geworteld in kubisme en Picasso (1881-1973)."

Littleton's nalatenschap mag dan wellicht liggen bij zijn vroege werk, maar hij is het bekendst om zijn latere sculpturen *Topical Geometry* (1983-1989),

sculpturale groepen *Implied Movement* en *Lyrical Movement* en de Arc-vormen en *Crowns*. Nu hij bijna negentig is, bevestigt Littleton's recordverkoop van *Yellow Crown* (1984) overduidelijk zijn intuïtief aanvoelen dat glas meer kan zijn dan ambachtelijke en nuttige voorwerpen. Littleton's invloed strekte zich uit naar zijn vier kinderen, een derde generatie in het glas: Carol L. Shay is curator van Littleton Studios, Tom Littleton bezit en beheert de Spruce Pine Batch Company, Maurine Littleton is eigenaar van de Maurine Littleton Gallery, die gespecialiseerd is in glas, en John Littleton (1957) is glaskunstenaar in North Carolina.

In 2012 gaan de festiviteiten door het hele land van start om 50 jaar Amerikaanse Studioglasbeweging te vieren, met de nadruk op de oprichters Harvey K. Littleton en Dominick Labino. Het Corning Museum of Glass (NY) presenteert twee complementaire exposities (tot 6 januari 2013); *Founders of American Studio Glass: Harvey K. Littleton* omspannt diens carrière vanaf het vroege werk in glas in de jaren '40 tot de experimenten in vorm en kleur in de jaren '80. En *Founders of American Studio Glass: Dominick Labino* presenteert materiaal uit Labino's archieven in de collectie van de Rackow Research Library van het Corning Museum. De AACG (Art Alliance for Contemporary Glass)

Harvey K. Littleton, *Yellow Crown* ©1984; hot sculpted glass / warmbewerkt glas; 71,12 x 58,42 x 58,42 cm. Private Collection

Foto 2011 ©Douglas Schaible Studio, Troy, MI, www.schaiblephoto.com Courtesy Habatat Galleries, MI

Harvey K. Littleton, *Gold and Green Implied Movement* ©1987, made in Spruce Pine, NC; hot-worked barium/potassium glass with multiple cased overlays of colourless and Kugler colours, cut and assembled (six elements) / vervaardigd in Spruce Pine, NC; warmbewerkt barium-kaliumglas met meerdere lagen, kleurloos en in Kugler-kleuren, geslepen en geassembleerd (zes elementen); h 82 x b (ca.) 48 x d (ca.) 35,5 cm

Foto 2006 Courtesy of Corning Museum of Glass, Corning, N.Y.

nam het initiatief voor meer dan 100 glasdemonstraties, lezingen en tentoonstellingen waaronder *The Legacy of Littleton: Harvey Littleton and his Wisconsin Glass Program Students* (van 8 oktober 2012 tot 24 februari 2013) in het Bergstrom Mahler Museum, Wisconsin. In 2012 zal Rizzoli *Harvey K. Littleton: A Life in Glass: Founder of America's Studio Glass Movement* uitbrengen. In Littleton's eigen standaardwerk *Glassblowing: A Search for Form* (1971) maakte hij duidelijk dat Studio-glas een geschikt medium is voor artistieke expressie; dit was radicaal voor die tijd. ●

Nederlandse vertaling: Ingrid Bongers

Founders of American Studio Glass: Harvey K. Littleton. Corning Museum of Glass, One Museum Way, Corning, 14830 NY, USA, tel +1 (800) 732-6845 or (607) 937-5371, info@cmog.org. Open: every day 9.00-17.00 hours. Tot en met 6 januari 2013. www.cmog.org

artists Sam Herman and Sybren Valkema, Eisch is considered a founder of Studio Glass in Europe.

To focus on his glass, at 54, Littleton retired from teaching in 1976. Chronic back problems forced him to retire from working in hot glass originating techniques, in 1989. He experimented, in the 70s, with cut and slumped industrial glass including Corning's optical lens blanks and plate glass to develop series 'Folded Forms', 'Loops', 'Eye' and concentric cups nestled in each other. A fusion of abstract gesture and minimalist form with a ceramic surface, *Opal 'C' Form* (1974) is an enigmatic cipher in concert with the compact, sensuous languor of *Dark Umber Folded Form* (1976). Few sculptors engage the object in a dialogue with its base as deeply as Modernist Constantin Brancusi (1876-1957) or Littleton whose heavy folded form rests on its watery base. Made in his Spruce Pine, North Carolina studio, the lyrical *Gold and Green Implied Movement* (1987) abandons gravity to rise in animated chatter. The material language of Minimalism is in full force. Littleton commented to Warmus, in 1998 "Perhaps, Studio Glass – American style – owes more to minimalism and its roots in constructivism and Mondrian than to abstract expressionism, rooted in cubism and Picasso."

Littleton's legacy may rest on his early works but he's best known for his late sculptures *Topical Geometry* (1983-89); sculptural groups *Implied Movement* and *Lyrical Movement*; the Arc forms and Crowns. At ninety, Littleton's record-breaking sale of *Yellow Crown* (1984) more than validates his intuition that glass can be more than craft and utilitarian objects. Littleton's influence extended to his four children, a

third generation glass family: Carol L. Shay is curator of Littleton Studios; Tom Littleton owns and manages Spruce Pine Batch Company; Maurine Littleton owns the Maurine Littleton Gallery specializing in glass and John Littleton is a glass artist in North Carolina. Nationwide celebrations begin in 2012, for the 50th anniversary of the American Studio Glass movement that highlights its co-founders Harvey K. Littleton and Dominick Labino. The Corning Museum of Glass (NY) presents two complementary exhibits (November 17, 2011 through January 6, 2013): *Founders of American Studio Glass: Harvey K. Littleton* spans his career from early glass works in the 1940s through the 1980s experiments in form and colour. And, *Founder of American Studio Glass: Dominick Labino* presents materials from Labino's archives in the collection of Corning Museum's Rackow Research Library. AACG/Art Alliance for Contemporary Glass initiated over 100 glass demonstrations, lectures and exhibitions including *The Legacy of Littleton: Harvey Littleton and his Wisconsin Glass Program Students* (October 8, 2012 through February 24, 2013) at Bergstrom Mahler Museum, Wisconsin. In 2012, Rizzoli will publish Harvey K. Littleton: *A Life in Glass: Founder of America's Studio Glass Movement*. In Littleton's own landmark book, *Glassblowing: A Search for Form* (1971), he declared Studio Glass an appropriate medium for artistic expression; this was radical for its time.

Founders of American Studio Glass: Harvey K. Littleton. Corning Museum of Glass, One Museum Way, Corning, 14830 NY, USA, tel +1 (800) 732-6845 or (607) 937-5371, info@cmog.org. Open: every day 9.00-17.00 hours. Tot en met 6 januari 2013. www.cmog.org